

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут археології

ПОГОДЖЕНО

Профспілковим комітетом
Інституту археології НАН України
Т.в.о. голови профкому Інституту

О.В. Гонкало

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Інституту археології НАН України
рішення від 10 вересня 2026 року
протокол № 17
Голова вченої ради

В.П. Чабай

В.П. Чабай

ПОЛОЖЕННЯ
про виборчу комісію
і проведення виборів
директора Інституту археології НАН України

Київ – 2026 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про виборчу комісію з проведення виборів директора Інституту археології НАН України (далі — Положення) розроблено на підставі Методичних рекомендацій щодо особливостей обрання керівника державної наукової установи, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 998, відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII, Статуту НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи Національної академії наук України (затверджених постановою Президії НАН України від 29.09.2021 № 291), Рекомендацій щодо організації та проведення виборів керівників наукових установ НАН України (затверджених розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391) та Статуту Інституту археології НАН України.

1.2. Це Положення визначає порядок роботи виборчої комісії з проведення виборів директора Інституту археології НАН України (далі - **Інститут**).

1.3. Положення, а також зміни і доповнення до нього затверджуються Вченою радою Інституту за погодженням з профспілковим комітетом Інституту.

1.4. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Обрання директора Інституту - процедура, передбачена нормативно-правовими актами України, нормативними актами НАН України, Статутом НАН України, Статутом Інституту та цим Положенням, яка проводиться у три етапи:

- а) оголошення конкурсу та приймання документів від осіб, висунутих для заміщення посади директора Інституту;
- б) підготовка до виборів;
- в) проведення виборів.

Штатний науковий працівник Інституту — науковий працівник, який перебуває у трудових відносинах з Інститутом і для якого робота в Інституті є основною. Участь в обранні директора Інституту має право брати виключно штатний науковий працівник Інституту.

Штатний науковий працівник Інституту, який на момент проведення виборів перебуває у відпустці (у тому числі у відпустці по догляду за дитиною, відпустці без збереження заробітної плати), на простої, у зв'язку із призупиненням дії трудового договору, або проходить військову службу за призовом під час мобілізації, **має право брати участь у виборах**. Якщо на посаді, яку займає такий штатний науковий працівник, у період його відпустки перебуває інша особа, вона також має право брати участь у виборах. Аспіранти і докторанти Інституту не належать до категорії штатних наукових працівників.

Збори колективу наукових працівників — зібрання, у якому беруть участь наукові працівники Інституту, які перебувають у трудових відносинах з Інститутом. Збори колективу наукових працівників Інституту вважаються повноважними, якщо на них присутні (шляхом отримання бюлетенів) не менше двох третин від загальної кількості штатних наукових працівників Інституту, які внесені до списку виборців.

Вибори — форма вільного волевиявлення членів колективу наукових працівників Інституту, за якою шляхом таємного голосування обирається директор Інституту. Вони проводяться відповідно до Статуту НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи НАН України, Статуту Інституту, цього Положення, Положення про організаційний комітет з урахуванням Методичних рекомендацій щодо особливостей обрання керівника державної наукової установи та з дотриманням таких принципів: відкритості, прозорості, таємного та вільного волевиявлення, добровільної участі у виборах, демократичності, забезпечення рівності прав учасників виборів, **а також безпеки всіх учасників виборчого**

процесу.

Виборці - особи, які мають право брати участь у виборах директора Інституту (штатні наукові працівники Інституту).

Рішення зборів колективу наукових працівників про обрання директора Інституту — результати підрахунку голосів виборців, які взяли участь у виборах, оформлені протоколом засідання виборчої комісії з проведення виборів директора Інституту, складеним за формою, затвердженою актуальним **розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391**.

Претендент на посаду директора Інституту — особа, яку в установленому порядку висунули на цю вакансію Президія НАН України, Відділення історії, філософії та права НАН України, дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти НАН України, Вчена рада Інституту, або колективи наукових підрозділів Інституту.

Претендент має відповідати вимогам Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про академічну доброчесність», Статуту НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи НАН України та Статуту Інституту. Посаду директора **не може обіймати особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності** (протягом 10 років з дня встановлення такого факту)

Кандидатура претендента вноситься Відділенням історії, філософії та права НАН України на розгляд зборів колективу у строки, визначені нормативними актами НАН України.

Представники та спостерігачі — уповноважена особа Президії НАН України, яка має право бути присутньою під час голосування та підрахунку голосів, уповноважена особа Міністерства освіти і науки України (у разі делегування), а також офіційні спостерігачі (довірені особи) від претендентів на посаду директора Інституту.

1.5. Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статуту НАН України, Основних принципів організації та діяльності наукової установи НАН України та Статуту Інституту, директор обирається шляхом таємного голосування на зборах колективу наукових працівників Інституту на строк п'ять років **і одна і та сама особа не може обіймати цю посаду більше двох строків**. Директор призначається на посаду Президією НАН України.

1.6. Конкурс на заміщення посади директора Інституту оголошується Президією НАН України не пізніше ніж за два місяці до закінчення строку контракту особи, яка обіймає цю посаду. У разі дострокового припинення повноважень директора Інституту конкурс оголошується протягом тижня від дня утворення вакансії. Пропозиції щодо претендентів приймаються Відділенням історії, філософії та права НАН України протягом двох місяців з дня оприлюднення оголошення про конкурс.

1.7. Директор Інституту (або особа, яка виконує його обов'язки) протягом семи календарних днів з дати оприлюднення оголошення про проведення конкурсу видає наказ про організацію підготовки до виборів та затверджує склад організаційного комітету. Персональний склад виборчої комісії затверджується окремим наказом Інституту на етапі безпосередньої підготовки до голосування у строки, визначені нормативними актами НАН України.

1.8. Дата проведення виборів директора Інституту визначається з урахуванням строків, встановлених постановою Президії НАН України про оголошення конкурсу, та погоджується з Відділенням історії, філософії та права НАН України.

1.9. Претендент на посаду директора Інституту має право:

- проводити зустрічі з виборцями (зокрема, в онлайн- або змішаному форматі);
- бути присутнім під час виготовлення бюлетенів для голосування та внесення змін до них;

- визначати не більше двох офіційних спостерігачів (довірених осіб) за ходом голосування;
- бути присутнім під час голосування за місцем його проведення;
- бути присутнім під час проведення підрахунку голосів та складання протоколу засідання виборчої комісії. Претендент на посаду директора Інституту може мати інші права, які випливають з його участі у виборах і передбачені Статутом Інституту, цим Положенням та Положенням про організаційний комітет. Усі претенденти мають рівні права.

1.10. Оприлюднення претендентами виборчих програм та їх обговорення здійснюється на зустрічах та зборах колективу наукових працівників Інституту без будь-яких обмежень як в очній формі, так і з використанням технологій дистанційного зв'язку, з дотриманням необхідних заходів безпеки в умовах воєнного стану.

Вибірчі програми претендентів розміщуються організаційним комітетом на офіційному вебсайті Інституту не пізніше ніж за **десять календарних днів** до дати проведення виборів.

2. Формування складу виборчої комісії

2.1. До складу виборчої комісії включаються наукові та інші працівники Інституту. Членами виборчої комісії не можуть бути претенденти на посаду директора Інституту, їхні близькі особи (у значенні Закону України «Про запобігання корупції»), а також уповноважені представники та офіційні спостерігачі претендентів. Кількісний та персональний склад членів виборчої комісії затверджується наказом директора Інституту (або особи, яка виконує його обов'язки).

2.2. Одна і та сама особа не може бути одночасно членом організаційного комітету і виборчої комісії.

2.3. Члени виборчої комісії на першому організаційному засіданні (яке може бути проведене очно або в режимі відеоконференції) простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування обирають зі свого складу голову, заступника голови та секретаря виборчої комісії. Переобрання голови, заступника голови та секретаря виборчої комісії у разі потреби здійснюється на засіданнях виборчої комісії у такому ж порядку.

2.4. Працівники Інституту, які є членами виборчої комісії, здійснюють свої повноваження на громадських засадах, і на час виконання ними цих повноважень можуть звільнятися від основної роботи в Інституті зі збереженням за ними заробітної плати відповідно до умов колективного договору.

2.5. Виборча комісія набуває своїх повноважень з моменту видання наказу Інституту про затвердження її персонального складу. Повноваження виборчої комісії припиняються після призначення обраного директора на посаду Президією НАН України або після прийняття Президією НАН України рішення про оголошення нового конкурсу на заміщення посади директора Інституту.

2.6. Директор Інституту (або особа, яка виконує його обов'язки) зобов'язаний забезпечити створення належних умов для роботи виборчої комісії, надавати інформацію і документи, необхідні для виконання покладених на неї завдань, а також надати виборчій комісії окреме придатне для роботи приміщення (або робоче місце в облаштованому укрітті на випадок оголошення повітряної тривоги), забезпечити наявність необхідних засобів зв'язку, Інтернету та оргтехніки.

3. Організація роботи виборчої комісії

3.1. Основною формою роботи виборчої комісії є засідання. Вони проводяться за

потреби, скликаються її головою і вважаються повноважними, якщо на них присутні (зокрема, беруть участь у режимі відеоконференції на етапі підготовки) не менше двох третин членів виборчої комісії. **У день проведення виборів засідання виборчої комісії, голосування та підрахунок голосів здійснюються виключно в очній формі.** Порядок денний засідання доводиться до відома членів виборчої комісії до початку його засідання.

3.2. Члени виборчої комісії зобов'язані брати участь у її засіданнях. Делегування членами виборчої комісії своїх повноважень іншим працівникам Інституту не допускається.

3.3. Засідання виборчої комісії проводить її голова. У разі відсутності голови виборчої комісії, його обов'язок виконує заступник. **У разі оголошення повітряної тривоги під час засідання (зокрема в день виборів), воно негайно переривається, а всі присутні мають пройти в укриття з дотриманням безпекового протоколу збереження виборчої документації.**

3.4. Рішення виборчої комісії приймаються простою більшістю голосів членів, які беруть участь у засіданні. У разі рівного розподілу голосів, голос головуючого на засіданні є вирішальним. Рішення виборчої комісії оформлюється протоколом, який підписується головою та секретарем виборчої комісії (на етапі підготовки допускається використання кваліфікованого електронного підпису). Протокол про результати голосування в день виборів підписується всіма присутніми членами виборчої комісії власноруч.

3.5. Організаційне та матеріально-технічне забезпечення засідань виборчої комісії, підготовку необхідних матеріалів, оперативне інформування членів виборчої комісії стосовно порядку денного, дати, часу і місця (або посилання на онлайн-платформу) проведення засідань, ведення та оформлення протоколів здійснює секретар виборчої комісії. Інформування членів комісії може здійснюватися за допомогою засобів електронного зв'язку.

4. Завдання, функції та повноваження виборчої комісії

4.1. Основними завданнями виборчої комісії є підготовка та проведення виборів директора Інституту, забезпечення їх демократичності, прозорості і відкритості, гласності, таємного та вільного волевиявлення, добровільної участі у виборах директора Інституту та забезпечення рівності прав учасників виборів.

4.2. Виборча комісія діє відповідно до Статуту Інституту та цього Положення, яке затверджується Вченою радою Інституту за погодженням з профспілковим комітетом Інституту.

4.3. **Виборча комісія на етапі підготовки виборів директора Інституту.**

4.3.1. Оприлюднює інформацію про дату, час початку та закінчення голосування, а також місце проведення виборів директора Інституту **не пізніше ніж за десять календарних днів** до дати проведення виборів з використанням інформаційних ресурсів Інституту (інформаційні стенди, офіційний вебсайт тощо). **В оголошенні обов'язково зазначається інформація про місцезнаходження безпечного укриття, що використовуватиметься у разі повітряної тривоги.**

4.3.2. Отримує **не пізніше ніж за десять календарних днів** до дати проведення виборів від організаційного комітету затверджений список виборців (штатних наукових працівників) та офіційну інформацію про претендентів на посаду директора Інституту.

4.3.3. Виготовляє бюлетені для голосування за відповідною формою, затвердженою актуальним **розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391** (у разі висунення декількох претендентів на посаду або у разі висунення одного

претендента). Бюлетені виготовляються не раніше ніж за 20 і не пізніше ніж за 12 годин до початку виборів у кількості, що відповідає кількості виборців, які включені до списку виборців. Бюлетені для голосування посвідчуються на зворотному боці підписами голови та секретаря виборчої комісії і скріплюються печаткою Інституту.

4.3.4. Оформляє протоколом виготовлення бюлетенів, який підписується головою, та секретарем виборчої комісії.

4.3.5. Зберігає бюлетені для голосування у приміщенні виборчої комісії в закритому сейфі (металевій шафі), який опечатується стрічкою з проставлянням на ній підписів голови комісії, а також його заступника або секретаря. Персональна відповідальність за відповідність кількості бюлетенів кількості виборців та збереження бюлетенів покладається на голову виборчої комісії.

4.3.6. На підставі інформації про надходження письмових заяв від претендентів (кандидатів) на заміщення посади директора Інституту щодо зняття своєї кандидатури з виборів, наданої організаційним комітетом, вносить відповідні зміни до бюлетенів для голосування. Зміни до бюлетенів вносяться на підставі письмової заяви кандидата про зняття своєї кандидатури, поданої до організаційного комітету та протоколу організаційного комітету про розгляд заяви не пізніше ніж за 24 години до початку виборів.

4.3.7. Оформляє протоколом внесення змін до бюлетенів (у разі їх наявності), який підписується головою, та секретарем виборчої комісії.

4.4. Претенденти на заміщення посади директора Інституту та спостерігачі мають право бути присутніми під час виготовлення бюлетенів для голосування та внесення змін до них.

4.6. *Виборча комісія на етапі проведення виборів директора Інституту:*

4.6.1. Забезпечує голосування у день виборів у визначений час (без перерви, **крім випадків оголошення повітряної тривоги**) у приміщенні Інституту, обладнаному організаційним комітетом відповідно до встановлених вимог безпеки та таємності волевиявлення.

4.6.2. Організовує безпосереднє проведення голосування, підтримання належного порядку у приміщенні для голосування, контроль за дотриманням безпекових заходів в умовах воєнного стану та повністю забезпечує таємність голосування.

4.6.3. Проводить підготовче засідання у день голосування не раніше як за 45 хвилин до початку голосування. На початку засідання всі присутні члени комісії, претенденти та спостерігачі оглядають стрічку, якою було опечатано сейф (металеву шафу), де зберігаються виготовлені бюлетені.

4.6.4. **Перед початком голосування** голова виборчої комісії: надає для огляду членам виборчої комісії, присутнім членам організаційного комітету, претендентам (кандидатам) на заміщення посади директора Інституту, спостерігачам, представникам почергово усі наявні на виборчій дільниці скриньки для голосування, оголошуючи номер кожної скриньки. Після огляду кожна скринька для голосування опломбовується та опечатується печаткою Інституту членами виборчої комісії. Після опломбування та опечатування останньої скриньки для голосування, встановлення скриньок на відведені для них місця, перевірки освітлення у кабінах для таємного голосування та засобів для заповнення бюлетеня для голосування приміщення вважається готовим для проведення голосування;

- відкриває сейф (металеву шафу) з бюлетенями, оголошує їх кількість, а секретар виборчої комісії вносить ці дані до протоколу засідання за формою, затвердженою актуальним **розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391**;

- передає бюлетені (у кількості, щоб жодного не залишилось у сейфі) членам

виборчої комісії, які відповідають за їх видачу. Передача фіксується у протоколі засідання підписами членів комісії, які отримали бюлетені та несуть персональну відповідальність за їх збереження;

- передає членам виборчої комісії, які видають бюлетені, список виборців, раніше отриманий від організаційного комітету.

4.6.5. *Під час голосування* члени виборчої комісії:

- здійснюють **видачу бюлетеня** для голосування за умови пред'явлення виборцем документа, що посвідчує особу (паспорта громадянина України у вигляді книжечки або ID-картки, **зокрема електронного паспорта у мобільному додатку «Дія»**). Особа, яка отримує бюлетень, ставить свій підпис у списку виборців навпроти свого прізвища;

- **стежать за особистим заповненням бюлетеня** виборцем у кабіні для таємного голосування. Під час заповнення бюлетенів забороняється присутність у кабіні інших осіб, а також **будь-яка фото- та відеофіксація заповненого бюлетеня або процесу його заповнення**. Виборець, який через фізичні вади не може самостійно заповнити бюлетень, має право з дозволу голови виборчої комісії скористатися допомогою іншої особи, крім членів виборчої комісії, претендентів та спостерігачів;

- роз'яснюють виборцям, що у бюлетені для голосування у квадраті навпроти прізвища кандидата, за якого він голосує, проставляє позначку ("+" або іншу), що засвідчує його волевиявлення. Виборець може голосувати лише за одного кандидата або не підтримувати жодної з кандидатур. Виборець опускає заповнений бюлетень для голосування у скриньку. Забороняється висувати вимогу або висловлювати прохання до виборця оприлюднити своє волевиявлення.

4.6.6. *Після завершення голосування:*

- голова виборчої комісії зачиняє приміщення для голосування і в ньому мають право перебувати тільки члени виборчої комісії, члени організаційного комітету, уповноважені представники, кандидати і офіційні спостерігачі;

- Підрахунок голосів здійснюється членами виборчої комісії відкрито, без перерви, у тому ж приміщенні та у такій послідовності:

- Виборча комісія на підставі списку виборців визначає кількість виборців, які отримали бюлетені (за наявністю підписів у списку). Ця кількість оголошується головою та заноситься секретарем до протоколу.

- Виборча комісія підраховує кількість невикористаних бюлетенів, погашає їх шляхом відрізання правого нижнього кута, опечатує в окремий пакет, а їх кількість заноситься до протоколу.

- Члени виборчої комісії перевіряють цілісність пломб та печаток на виборчих скриньках і почергово відкривають їх. Вміст скриньок викладається на стіл.

- Виборча комісія підраховує загальну кількість бюлетенів, що містилися у скриньках для голосування.

- Бюлетені розкладаються на місця, позначені окремими табличками з прізвищами претендентів, а також під табличками «Не підтримую жодного претендента» та «Недійсні». Визначений член виборчої комісії показує кожний бюлетень усім присутнім та оголошує зміст волевиявлення. У разі виникнення сумнівів щодо змісту бюлетеня виборча комісія приймає рішення шляхом голосування.

- Результати підрахунку заносяться до протоколу засідання виборчої комісії за формою, затвердженою розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391.

Бюлетень для голосування може бути визнаний недійсним, якщо:

- а) у бюлетені проставлено більш як одну позначку;

- б) не проставлено жодної позначки;
- в) зміст волевиявлення виборця неможливо встановити з інших причин.

У разі, коли члени виборчої комісії не можуть дійти згоди щодо визнання бюлетеня недійсним, зазначене питання вирішується шляхом голосування. Такий бюлетень повинен бути продемонстрований членам комісії та особам, присутнім під час підрахунку голосів. При цьому кожен член виборчої комісії має право особисто оглянути зазначений бюлетень. На час огляду такого бюлетеня підрахунок інших бюлетенів припиняється.

Після розкладення окремо бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також визнаних недійсними, визначений виборчою комісією член комісії вголос підраховує кількість відповідних бюлетенів. На вимогу члена виборчої комісії, кандидата чи спостерігача може бути проведено повторний підрахунок бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також визнаних недійсними. Під час підрахунку голосів кожен член виборчої комісії має право перевірити або перерахувати відповідні бюлетені. Результати підрахунку голосів оголошуються головою виборчої комісії і включаються секретарем до протоколу, що складається за формою, затвердженою розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391.

Виборча комісія зобов'язана:

— під час підрахунку голосів перевірити відповідність кількості осіб, які взяли участь у голосуванні, кількості бюлетенів, поданих за кожного з кандидатів, а також кількості бюлетенів, визнаних недійсними;

— за результатами підрахунку голосів скласти у **трьох примірниках** протокол за формою, затвердженою **розпорядженням Президії НАН України від 01.07.2024 р. № 391**. Копії протоколу (або завірені витяги) надаються кожному членові виборчої комісії, претендентам та їхнім офіційним спостерігачам.

Кожний примірник протоколу підписується головою, заступником голови, секретарем та присутніми членами виборчої комісії. У разі незгоди з результатами підрахунку голосів, зафіксованими у протоколі, член виборчої комісії має право письмово викласти свою окрему думку, яка обов'язково додається до протоколу. Відмова від підписання протоколу не допускається.

Перший та другий примірники протоколу, складеного виборчою комісією, невідкладно передаються організаційному комітетові для подальшого направлення до НАН України та архіву установи. Разом з протоколом організаційному комітетові передаються всі заяви та скарги, подані претендентами, спостерігачами, а також рішення, прийняті виборчою комісією за результатами їх розгляду. Третій примірник протоколу залишається у справах виборчої комісії.

5. Завдання і функції виборчої комісії при проведенні другого туру виборів директора Інституту

5.1. Якщо у виборах брали участь кілька претендентів і жоден із них не набрав більше 50 відсотків голосів виборців, які взяли участь у голосуванні, призначається другий тур виборів. Другий тур виборів проводиться **через 14 календарних днів** після проведення першого туру. У разі, коли дата другого туру виборів припадає на вихідний день, голосування переноситься на наступний за ним робочий день.

5.2. Після прийняття організаційним комітетом рішення про проведення другого туру виборів директора Інституту виборча комісія продовжує виконувати відповідні завдання і функції, передбачені цим Положенням (виготовлення нових бюлетенів, організація голосування та безпекових заходів).

5.3. До бюлетенів для голосування у другому турі виборча комісія включає двох претендентів на посаду директора Інституту, які в першому турі набрали найбільшу

кількість голосів.

У разі, коли за результатами першого туру виборів на другому місці опинилися два і більше претенденти з однаковою кількістю голосів, **усі вони включаються до бюлетеня для голосування у другому турі.**

5.4. Уся документація, пов'язана з проведенням другого туру виборів директора Інституту, оформлюється відповідно до вимог цього Положення та невідкладно передається виборчою комісією до організаційного комітету для архівування та направлення до Президії НАН України.

Секретар вченої ради
к.і.н.

С.А. Теліженко